

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:20

Fredagen den 17 januari

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 5 december 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 21 januari 2020

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, finansminister Magdalena Andersson med medarbetare! Vi börjar som vanligt med punkten Återrapport.

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag har inget att tillägga vad gäller Ekofinmötet. Däremot var det ett eurogruppsmöte i inkluderande format i samband med Ekofinmötet, och jag tänkte att jag kunde återrapportera från det.

Det var tre frågor som diskuterades. Syftet var att förbereda rapport till eurotoppmötet senare i december.

Den första delen som diskuterades var reformer av den europeiska stabilitetsmekanismen, som vi har jobbat med under hösten. Det handlade bland annat om backstoppen, den finansiella säkerhetsmekanismen. Här är eurogruppen väldigt nära en överenskommelse. Det är några få tekniska frågor som återstår.

Det andra som diskuterades var förstärkning av bankunionen, inte minst den gemensamma insättningsgarantin, EDIS. Här finns det som vi vet fortsatta låsningar, så det var inga betydande framsteg.

Den tredje frågan var budgetinstrumentet för euroländerna, BICC. Där är huvudfrågan om man ska ha något mellanstatligt avtal mellan euroländerna för att kunna skjuta till medel utöver vad som kan komma ur EU-budgeten.

I nästa vecka är det återigen ett eurogruppsmöte i inkluderande format. Då handlar det om uppföljning av det eurotoppmöte som var i december, och det kommer att beröra de tre områden som jag nämnde.

För ESM är det några mindre, rättsliga frågor som återstår inför undertecknande av ESM-fördraget. För bankunionen och EDIS handlar det om hur man ska ta arbetet vidare, något som vi har diskuterat under många år. Vad gäller budgetinstrumentet är det återigen diskussioner om det mellanstatliga avtalet. Frågan om finansiering från EU-budgeten sköts ju via MFF-diskussionerna.

Vi kommer som vanligt att använda de ståndpunkter som är förankrade här i riksdagen.

Anf. 3 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Jag tackar finansministern för återrapporten.

Jag har egentligen bara en kommentar. Om man läser den skriftliga återrapporten ser man att det har varit en lång diskussion kring direktivet om offentliggörande av inkomstuppgifter. Frågan kommer eventuellt att återkomma till diskussion i rådet igen. Med anledning av den långa diskussion som har varit undrar jag om regeringens ståndpunkt kan tänkas ha ändrats efter denna diskussion eller om regeringen står fast vid sin ståndpunkt.

Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Frågan här är om detta är en skattefråga eller inte. Regeringens ståndpunkt har varit att det är viktigt att skattefrågor ska beslutas som skattefrågor beslutas, nämligen med enhällighet. Här finns flera länder som vill undergräva tanken att det ska vara enhällighet i skattefrågor och på olika sätt försöker bita sig in inom skatteområdet för att ha mer kvalificerad majoritet. Detta är ett exempel på det. Därför har vi hållit emot tillsammans med flera andra länder och sagt att skattefrågor ska beslutas med enhällighet och att den rättsliga grunden för det här beslutet är den skatterättsliga. Också EU:s rättstjänst delar den uppfattningen. Frågan återkommer i konkurrenskraftsrådet.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen.

Vi går in på rådsdagordningens punkt 3, Övriga frågor. Finns det något att säga där?

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då lämnar vi den punkten.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Presentation av ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ordförandeskapet har fem prioriterade arbetsområden för oss finansministrar de kommande månaderna.

Det första är att man vill fokusera på fördjupning av EMU, särskilt bankunionen och åtgärder för att minska andelen nödlidande lån. Sedan kommer naturligtvis budgetinstrumentet att fortsätta diskuteras.

Det andra är att man vill utveckla kapitalmarknadsunionen. Där vill man ta fram nya prioriteringar och en ny handlingsplan för hur vi ska kunna ta kapitalmarknadsunionen vidare.

Det tredje handlar om budgetfrågor, bland annat den löpande årsbudgeten. Man vill också lägga vikt vid förhandlingar om egna medel samt kamp mot bedrägerier inom ramen för EU:s långtidsbudget.

Det fjärde är att man vill ha fokus på skattefrågor. Det handlar om hur internationella skatteregler bör anpassas till globalisering och digitalisering samt hur skattesystemet bör utformas för att motverka klimatförändringar.

Till sist vill man arbeta vidare med att stärka tullunionen och tulladministrationen vid yttre gräns. Man vill också försöka nå en överenskommelse om inrättande av ett instrument för ekonomiskt stöd för tullkontrollutrustning och en åtgärdsplan för tullfrågor.

Som alltid välkomnar vi arbetsprogrammet. Det innebär dock inte att vi ställer oss bakom enskilda ståndpunkter i sakfrågorna. Våra ståndpunkter kommer vi naturligtvis att redovisa i respektive fråga.

Anf. 9 JAN ERICSON (M):

Jag fick kanske nästan svar på min fråga här. Det gällde ståndpunkten. Jag tycker att den är väldigt vag. Jag vet inte om den brukar vara så vag; det kanske är standard. Men jag vill ändå fråga finansministern om det är någon av dessa punkter som Sverige tycker är tveksam eller om det är någon punkt som inte finns med men som Sverige skulle vilja se att ordförandeskapet hade fokus på.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Man välkomnar alltid arbetsprogrammet; i alla fall har jag aldrig varit med om något annat. Det innebär dock inte att vi nödvändigtvis tycker att det är de mest prioriterade frågorna som man diskuterar. Vi kan tycka att andra frågor kanske hade varit mer angelägna. Men framför allt betyder det inte att vi tycker att de idéer som man ger uttryck för per se är bra eller dåliga, utan det tar vi varje gång frågorna de facto kommer upp till diskussion i rådet.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Europeiska planeringsterminen 2020.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Detta är en första diskussion om planeringsterminen. Som alltid är det så att kommissionen i december publicerar både den årliga hållbara tillväxtstrategin, som den heter nu, och de årliga förvarningsrapporterna samt förslag till rekommendation för eurorådet. Dessa dokument är startskottet till 2020 års europeiska termin.

Den nya kommissionen har ökat fokus på klimat- och miljömässig hållbarhet i den här terminen. Man menar att medlemsstaterna via detta ska bidra till att nå FN:s hållbarhetsmål och att EU ska uppnå klimatneutralitet till 2050.

Det som tidigare hette årlig tillväxtöversikt heter nu hållbar tillväxtstrategi. Där föreslår kommissionen fyra dimensioner som ska vara vägledande för medlemsstaterna: miljömässig hållbarhet, produktivitetsförbättringar, rättvisa och makroekonomisk stabilitet.

Från regeringens sida kan vi välkomna den hållbara tillväxtstrategin och på ett övergripande plan ställa oss bakom de prioriteringar man föreslår. Samtidigt tycker vi att det är viktigt att terminen även fortsättningsvis fokuserar på sina kärnfrågor, nämligen att säkerställa sunda offentliga finanser. Vi stöder ambitionen att integrera hållbarhet i terminen och anser att det också är viktigt med ett integrerat jämställhetsperspektiv i tillväxtstrategin.

Vad gäller förvarningsrapporterna är Sverige liksom tidigare år en av de 13 medlemsstater som blir föremål för en fördjupad granskning för möjliga makroekonomiska obalanser. Som tidigare handlar det om hög skuldsättning hos hushållen kopplat till arbetsmarknadens funktionssätt. Regeringen välkomnar förvarningsrapporten och den kommande djupgranskningen.

Vad gäller kommissionens rekommendation till euroområdet är det någonting som bara riktar sig till euroländerna. Där har vi heller inte rösträtt.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Utmaningar på skatteområdet som följer av digitaliseringen.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är på initiativ av Luxemburg som den här punkten har kommit upp. Det är en fråga som vi vet har diskuterats inom OECD under flera år, särskilt intensivt under de senaste åren, och där vi är något oroade över hastigheten i OECD:s arbete vad gäller pelare 1 och 2. Detta är mycket komplicerade frågor, och det återstår mycket arbete.

I EU har vi haft ett arbete på rådsarbetsgruppsnivå sedan i maj. Det handlar om att göra en konsekvensanalys och också analysera EU-rättsliga aspekter avseende OECD-förslagen.

På mötet i nästa vecka kommer vi att få möjlighet att kommentera arbetet med analysen av OECD-förslagets förenlighet med EU-rätten och också förslagets påverkan på EU:s konkurrenssituation och handel med omvärlden. Frågan om att koordinera en EU-gemensam position i OECD kan också komma upp.

Som ni vet är Sverige generellt sett inte positivt till att koordinera EU-positioner när det gäller internationellt arbete på direktskatt. Regeringen välkomnar dock arbetet med att analysera förslagets förenlighet med EU-rätten och hoppas att arbetet utmynnar i en förståelse för vilka eventuella problem som kan uppstå i EU-rätten i förhållande till OECD-förslagen.

Vi tycker att det är bra att man gör den här grundliga analysen och att vi kan samarbeta inom EU kring den ekonomiska analysen, inte minst hur detta kan påverka enskilda medlemsstater med olika typer av ekonomier. Det är också bra att man tittar på vad det innebär för EU:s konkurrenssituation i förhållande till omvärlden men också vad det kan ha för effekter på den globala tillväxten, innovationer och investeringar. Vi tycker naturligtvis att analysen måste beakta små, öppna, exportberoende ekonomiers legitima intressen.

Anf. 15 HELENA BOUVENG (M):

Jag tror att finansministern och vi är ganska överens om tagen. Jag blev bara lite orolig när finansministern sa att det går väldigt fort. Kan finansministern utveckla det? Jag känner mig ganska omogen och dåligt insatt i de här frågorna och tycker att det är komplext. Har vi hittat andra samarbetspartner utanför EU? Hur driver vi frågan? Kan jag få det lite mer utvecklat?

Anf. 16 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack för föredragningen!

Detta är en fråga som vi har diskuterat många gånger. Vi har varit överens inom EU-nämnden och även i skatteutskottet, efter vad jag har förstått.

Från Vänsterpartiets sida har vi dock vid ett flertal tillfällen, även om vi har instämt i regeringens ståndpunkt, påpekat att vi tycker att det viktigt att vi kommer till skott och får den här digitala skatten på något sätt. Jag skulle därför vilja ändra vår ståndpunkt lite grann. Eller rättare sagt: Vi känner att nu är det dags att sätta ned foten. Det går inte för fort; det går för långsamt.

Vi menar att Sverige bör förhålla sig positivt till arbetet med den digitala skatten. Vi tycker att det är viktigt att den utformas på ett sådant sätt att pengarna går tillbaka till medlemsländerna. Vi tycker också att om OECD:s rekommendationer inte är tillräckliga ska Sverige vara positivt till att EU koordinerar.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Du sa först att det inte var en avvikande mening, men jag uppfattade det ändå som en avvikande mening.

Anf. 18 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag sa att vi tidigare inte har haft någon avvikande mening. Vi har fört fram liknande åsikter, men vi har velat komma vidare med OECD-spåret. Nu känner vi att det börjar bli dags att anmäla en avvikande mening och vara mycket tydligare i frågan.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

OECD-arbetet drivs med full speed. Det är sagt att det under 2020 ska nås en överenskommelse. Detta är ju väldigt tekniska frågor som skulle behöva tid att diskuteras, men stora länder i världen vill driva detta med väldigt snabb framfart.

Har vi några vänner i detta? Ja, de nordiska länderna har vi ett bra samarbete med, men även länder i andra delar av världen har vi ibland liknande synpunkter som. Schweiz är ett land som vi har samarbetat med på en del områden. Vi har också samarbetat med Singapore, men där har de andra synpunkter på en del andra områden.

Vi kan konstatera att de stora länderna i världen vill driva det här snabbt framåt, och de har väl inte samma intresse som vi har av att små, öppna exportberoende länders legitima intressen ska tas till vara.

Sedan ska vi säga att USA på den senare tiden har visat en större skepticism till det här än tidigare. Det är en intressant positionsförflyttning från

USA:s sida.

Det ska sägas att det här till viss del handlar om digitalisering, men i grunden handlar det om arbete som sker i OECD om att göra om hela det internationella skattesystemet. Länder med stora hemmamarknader tycker att mer av beskattningen ska ske där konsumenterna är och mindre av beskattningen ska ske där produkter utvecklas och idéerna uppstår. Det skulle inte vara till gagn för små länder med fantastiska exportföretag.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag undrar vilket land som åsyftas!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Den europeiska gröna given – ekonomiska och finansiella aspekter.

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Den 11 december lade kommissionen fram sitt meddelande om en grön giv, och det är den som nu ska presenteras för oss finansministrar. Det är ett initiativ som omfattar en färdplan och ett åtgärds paket som syftar till att möta de klimat- och miljörelaterade utmaningar som vi står inför. Regeringen håller på att ta fram en faktagenomnämning om det här meddelandet till riksdagen. Det här är en presentation som vi får.

Kommissionen beskriver den gröna given som en ny tillväxtstrategi. Syftet är att ställa om EU:s politik på ett sätt som främjar ett rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi med nettonollutsläpp till 2050 och där den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen. Given ska också skydda, bevara och förbättra EU:s naturkapital och skydda allmänhetens hälsa och välbefinnande från miljörelaterade risker och effekter. Det är ju en bra ambition.

I meddelandet konstateras att det finns behov av att ställa om politiken på ett stort antal politikområden, och därför kommer kommissionen att återkomma med flera lagstiftningsförslag och strategier under de närmaste åren. Ett exempel är en plan för hållbara investeringar som kommissionen lade fram nu i veckan.

Given är ett mycket omfattande initiativ och kommer naturligtvis att diskuteras inom flera olika rådsformationer. EU-nämnden kommer att få återkomma till detta vid många tillfällen. Det är klart att de här förslagen var för sig kommer att kräva en ingående analys när de konkretiseras. Det är inte helt tydligt heller vilka frågor som kommer att vara i Ekofin och vilka som kommer att vara i andra rådskonstellationer. Vi kommer naturligtvis att återkomma till riksdagen vad gäller de enskilda initiativen när de kommer på bordet.

Generellt välkomnar regeringen meddelandet. Det är positivt att miljö- och klimatfrågorna prioriteras högt under den nya kommissionen. Vi tycker att man inom ett rättsligt ramverk för klimat på EU-nivå bör lägga fram ett långsiktigt utsläppsmål om nettonollutsläpp till 2050 och också vägledande principer för att nå det här målet. Det bör naturligtvis bidra till relevanta miljömål och grunda sig i samhällsekonomisk effektivitet. Regeringen välkomnar särskilt om kommissionen jobbar fram förslag som har ett tydligt europeiskt mervärde.

Om det krävs detaljreglering på EU-nivå måste man ta hänsyn till kostnadseffektiviteten i specifika åtgärder och till att det kan variera mellan medlemsstater också över tid.

Viktiga frågor i det här sammanhanget tycker vi är översyn av energiskattedirektivet och reformering av statsstödsregler så att de kan svara mot de klimatutmaningar som EU står inför, för det gör de inte nu. Vi tycker att det är viktigt med ett integrerat jämställdhetsperspektiv på de finansiella och ekonomiska aspekterna och tycker såklart att alla skattefrågor även framöver måste beslutas med enhällighet.

Om det är utgiftsdrivande åtgärder som presenteras, till exempel de i förra veckan, ska de naturligtvis behandlas inom ramen för EU:s fleråriga långtidsbudget, enligt vårt synsätt.

Vår utgångspunkt är fortsatt att utgiftsramen ska vara väsentligt lägre än det som kommissionen har föreslagit och inte överstiga 1 procent av EU-27:s samlade bni. Det innebär att nya föreslagna utgifter behöver finansieras genom omprioriteringar inom MFF:en.

Anf. 22 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag delar helt uppfattningen om höjda ambitionsnivåer vad gäller klimatpolitiken och ser fram emot regeringens Fakta-PM.

EU har särskilt ansvar för att motverka klimatförändringarna, och det är bra att kommissionen har lagt fram de här förslagen som såklart kommer att återkomma vid många tillfällen här och i olika facknämnder.

Det är viktigt att EU gör mer inom unionen och att vi kan stödja fattiga och fossilberoende länder och regioner. Samtidigt är det, precis som finansministern tar upp, så att det pågår förhandlingar om långtidsbudgeten. Det här riskerar att kraftigt öka svensk medlemsavgift. Jag har ingen annan uppfattning än finansministern när det gäller det hon avslutade med om procent, att vi ska hålla oss inom budgeten och att det här ska ske genom omprioriteringar, precis som det står i den svenska ståndpunkten. Men, precis som finansministern sa häromdagen, presenterade EU-kommissionen en ny just transition fund. Det är rätt mycket pengar, och om jag förstår det hela rätt är det ungefär 80 miljarder kronor som man talar om – det har man kunnat läsa om i nyheterna och i en del Fakta-PM – som kommer att tas någonstans utifrån och som kallas för färska pengar.

Det gör att jag blir lite orolig. Jag förstår att det kanske inte kommer att vara en diskussion nu, men det är ändå viktigt att man redan tidigt talar om hur man ser på det hela eftersom det är viktigt att vi prioriterar de här pengarna.

Hur som helst, jag skulle vilja ta tillfället i akt att nämna att i förslaget som kom häromdagen finns det paragrafer som talar om vilka som skulle få pengar ur omställningsfonden, och då exkluderar man kärnkraft trots att det finns rapporter från IPCC och kommissionen själv lyfter fram att kärnkraften är en viktig del av energiomställningen. Det här har vi haft diskussion om många gånger i den här nämnden. Det är viktigt att både förnybar energi och kärnkraft är centrala för att vi ska nå klimatmålen.

Jag vill bara skicka med det men också stödja att det här ska ske genom omprioritering av budgeten, som det står i ståndpunkten.

2019/20:20
17 januari

Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag har inget att säga. Det kommer att finnas ett konkret förslag på bordet, och då kommer frågan om hur Sverige ska ta ställning komma upp och diskuteras. Nu är det en första presentation.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Ja. Och det finns väl inget konkret förslag om den här fonden än när det gäller hur pengarna ska komma. Det är liksom en plan från kommissionen om att det ska komma.

(Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S): Det är väl en allmän önskan från kommissionen.)

Det är inte heller konkret vad pengarna föreslås gå till, så vi får väl se vad det blir. Men det är också viktigt, skulle jag vilja säga, att det inte överlappar andra fonder som EU har för att finansiera olika saker. Det är alltså viktigt att man ser vad man har och kompletterar om det behövs så att man inte överlappar andra saker. Detta apropå energifrågan.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Finns det något att säga om dem, finansministern?

Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för i dag. Trevlig helg!

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Trevlig helg!

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 9 december 2019

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 10 januari 2020

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 20 januari 2020

2019/20:20

17 januari

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, utrikesminister Ann Linde med medarbetare! Vi börjar som vanligt med återrapporten.

Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag har inget att tillägga om denna punkt utöver det skriftliga som ni har fått. Men utöver den skriftliga rapporten från mötet vill jag komplettera med några ord om det möte som jag deltog i i går i London eftersom vi hade en föredragning för utrikesutskottet, och då kom de här frågorna upp.

Det var ett möte för den så kallade International Coordination and Response Group for the victims of Flight PS752 där Sverige, Storbritannien, Kanada, Ukraina och Afghanistan är med. Gruppen enades om ett ramverk för samarbete med Iran. Vi vill försäkra oss om tillträde, att identifikations- och repatrieringsarbetet fungerar och att en genomgripande, oberoende och transparent internationell utredning där länder som förlorade medborgare kan delta.

Vi betonade också Irans ansvar gentemot familjerna inklusive kompensation. Vi enades om att det behövs ansvarsutkrävande genom en oberoende och rättssäker brottsutredning.

Det kom också på utrikesutskottet frågor om benämningen av nedskjutningen av planet. Då vill jag säga följande: I Chicagokonventionen, som reglerar bland annat kompensation och annat för olyckor, är det termen olycka som gäller. Statens haverikommission menar alltså att nedskjutning av ett civilflygplan ska rubriceras som olycka. Då gäller nämligen de internationella konventionerna. De gäller inte annars. Därav säger vi olycka.

I engelskan använder man ordet crash. Det är ju en krasch. Men kraschen kan bero på en nedskjutning, fåglar som kommit in i motorerna eller något annat. Det som har hänt är en krasch. Men jag har förstått att vanligt folk, om man säger så, lägger politik i detta. Därför är det kanske bättre att använda ordet nedskjutning. Men det är formellt viktigt att vi också säger att det är en olycka för att inte riskera att inte annex 13 i Chicagokonventionen, som bland annat ger anhöriga rätt till kompensation, används. Jag vill ge er den förklaringen.

Jag har inga som helst problem att officiellt, i intervjuer och sådant, använda ordet nedskjutning. Men det här är anledningen.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporten.

Vi går till rådsdagordningen och börjar med dagordningspunkt 3, Aktuella frågor.

Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Som information kan jag säga att vi i inledningen förväntar oss att den höga representanten Borrell tar upp Indien, Libyen, Bolivia och Venezuela.

Anf. 32 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Sahel.

Anf. 33 Utrikesminister ANN LINDE (S):

FAC kommer att diskutera utvecklingen i Sahel, de länder som utgör G5 Sahel, alltså Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger och Tchad. Vi förväntar oss inga rådsslutsatser.

FAC-diskussionen om Sahel kommer att hållas i ljuset av ett försämrat säkerhetsläge i regionen. Det är viktigt att parterna i fredsavtalet i Mali tar sitt fulla ansvar för att fullt ut genomföra det. Regeringen avser att lyfta fram att kvinnorna måste inkluderas i processen.

Vi ser också stora utmaningar när det gäller hållbar utveckling och att värna respekten för mänskliga rättigheter i Sahel liksom stora humanitära behov.

Regeringen stöder EU:s breda engagemang i Sahel och anser att det är viktigt att EU i ökande utsträckning bidrar till att hantera grundorsakerna till instabilitet i regionen. Viktiga frågor i detta perspektiv är god samhällsstyrning, fattigdomsbekämpning, respekt för mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling, kvinnors lika rättigheter och deltagande samt kopplingen mellan klimat och säkerhet.

Regeringen kommer vid FAC att framhålla att EU ska stödja regionala aktörer i deras ansträngningar vad gäller främjande av säkerhet och utveckling i regionen. Det är viktigt att EU säkerställer lokalt ägarskap och ansvarstagande från Sahelländerna.

Regeringen välkomnar en översyn av EU:s Sahelstrategi som antogs 2011. Översynen ska bygga på en ingående lägesanalys och utmynna i en gemensam vision och bättre koordinering av EU:s olika typer av engagemang i Sahel. Regionala aktörer såsom Ecowas bör involveras i processen.

FN:s ramverk och insatser bör utgöra en central utgångspunkt för EU:s engagemang. Det är viktigt att det internationella engagemanget i Sahel är väl samordnat för att på ett effektivt sätt bidra till säkerhet och utveckling i Sahel. I sammanhanget är ett starkt transatlantiskt samarbete betydelsefullt.

Slutligen vill jag nämna att Europeiska rådets ordförande Charles Michel har bjudit in till ett toppmöte med länderna i G5 Sahel i marginalen till Europeiska rådet i mars. Regeringens uppfattning är att detta möte bör vara väl förberett i syfte att ge mervärde i ansträngningarna att vända utvecklingen i regionen.

Anf. 34 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för redogörelsen!

Det är en bra ståndpunkt. Området behöver mycket stöd och hjälp för att minska fattigdomen och skapa trygghet och säkerhet och långsiktig och hållbar utveckling.

Det är ett väldigt oroligt område. I dagarna har den internationella organisationen Open Doors presenterat en rapport där det framkommer att förföljelsen av kristna har ökat markant i denna region på senare år. Det gäller Burkina Faso, Mali och några andra länder.

Kristdemokraterna ser med stor oro på denna utveckling och menar att Sveriges utrikesminister på mötet bör lyfta fram kristnas utsatthet och vikten av respekt för religionsfrihet. I ståndpunkten står det redan om vikten av respekt för mänskliga rättigheter, vilket inkluderar religionsfriheten som är en grundläggande rättighet. Men än mer betoning på frågan skulle uppskattas.

Anf. 35 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru ordförande! Jag har en kort fråga angående kampen mot irreguljär migration. Jag har ett vagt minne av att det, när punkten har varit uppe förut, har stått en liten passus om att EU ska arbeta aktivt för att motverka irreguljär migration i det området.

Är det något som EU inte längre ämnar syssla med, eller är det något som regeringen inte ämnar stödja? Varför har den lilla skrivningen försvunnit?

Anf. 36 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag tackar så mycket för föredragningen.

Jag vill bara betona fattigdomsbekämpning i det här.

Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S):

När det gäller situationen för minoriteter har religiösa konflikter historiskt varit ovanliga i området. Men sedan början av 2000-talet har antalet radikala islamister ökat i hela Sahelområdet. De har främst riktat in sig på andra muslimer eller följare av lokala religioner men också kristna minoriteter. Jag har inga problem att ta upp det i mitt inlägg.

När det gäller Ludvig Asplings fråga om irreguljär migration är det en åsikt som vi har haft och som inte är förändrad. Jag ser alltså inget problem med att nämna det heller.

Samma sak är det med fattigdomsbekämpning. Det är inga problem att nämna de sakerna i mina inlägg.

Anf. 38 LUDVIG ASPLING (SD):

Om det blir en del av underlaget behöver jag inte anmäla en avvikande mening. Det kommer alltså att vara en del av regeringens ståndpunkt?

Anf. 39 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag har inga problem att säga det på mötet.

Anf. 40 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag känner ett tydligt behov av att koppla just fattigdomsbekämpning till irreguljär migration. Det är faktiskt fattigdom och förföljelse som bidrar till irreguljär migration. Det är viktigt att koppla ihop det.

De sätt man bör använda för att förhindra det är inte mer militär och större satsningar på hårda gränsskydd och straff. Det är att se till att människor kan ha ett bra liv där de befinner sig, det vill säga genom att

Anf. 41 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Avsaknaden av en stabil tillvaro, brist på arbetstillfällen och varaktig försörjning och dålig tillgång till utbildning, hälsovård eller grundläggande förnödenheter, såsom rent vatten och mat, är viktiga skäl till att människor känner sig tvingade att migrera. Därför kan en stabilare situation i hemlandet bidra till att människor som väljer att migrera gör det på ett säkert, ordnat och reglerat sätt.

Här spelar utvecklingsamarbetet en viktig roll. Det handlar således om ett långsiktigt arbete som måste kompletteras med åtgärder på kort och medellång sikt. Långsiktiga migrationsdialoger med ursprungs- och transitländer, det senare är ofta fallet för Sahelländerna, är mycket viktiga. Dialogerna måste präglas av partnerskapslojalitet och delat ansvar.

Regeringen kommer att fortsätta bidra till utformningen av denna politik och genomförandet. Det handlar både om att motverka irreguljär migration och om fattighedsbekämpning. Jag har alltså inga problem att ta upp båda era perspektiv.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att jag har uppfattat det rätt när jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi är på dagordningspunkt 5, Klimatdiplomati. Där har vi också förslaget till slutsatser på bordet.

Anf. 43 Utrikesminister ANN LINDE (S):

I diskussionen om klimatdiplomati förväntas det antas slutsatser.

Nya kommissionsordföranden Ursula von der Leyen har satt klimatet högt på den nya kommissionens dagordning och presenterade den 11 december förra året ett antal åtgärder för att stärka EU:s klimatarbete. Det kallas Den gröna given, The European Green Deal. Europeiska rådet slog den 13 december fast att EU ska vara klimatneutralt 2050.

Den höga representanten Borrell vill ge FAC möjlighet att diskutera hur EU:s klimatdiplomati kan formas utifrån de nya förutsättningarna.

År 2020 är ett centralt år i det internationella klimatarbetet då Parisavtalets parter förväntas presentera nya och mer ambitiösa nationella klimatplaner. På COP 26 den 9–20 november i Glasgow förväntas man kvittera denna nya ambitiösa ansats. EU bedöms ha en central roll i att driva på andra länder att minska sina utsläpp snabbare. Därför behöver EU:s klimatdiplomati bli mer systematisk och resultatorienterad.

EU:s klimatdiplomati har hittills till stor del fokuserat på resultatet i de internationella klimatförhandlingarna i FN:s regi. Inför COP 25 fokuserades påverkansarbetet på de stora utsläppsländerna, till exempel USA, Kina, Indien och Indonesien, och särskilt tongivande länder i de olika regionala grupperna i klimatförhandlingarna, till exempel Sydafrika, Egypten och Brasilien. Det har varit värdefullt. Men regeringen vill nu fokusera mer på hur EU kan bidra till att stötta länder i omställningen till att bli klimatsmarta samhällen utöver resultat i själva förhandlingsarbetet.

Diskussionen vid FAC ger oss möjlighet att tidigt i denna institutionella cykel ange inriktningen för EU:s arbete och få fler länder att göra

mer. EU bör mer systematiskt integrera klimatperspektivet i sina analyser och sin verksamhet. Regeringen anser att EU bör föra mer löpande dialog med andra länder om hur EU kan stötta att ekonomisk utveckling säkras utan ökade utsläpp.

Regeringens ansats för den svenska klimatdiplomatin kan tjäna som exempel på hur EU kan arbeta. Ansatsen presenterades i regeringens klimathandlingsplan och bygger på tre element: policy, finansiering och innovativ teknologi. De tre elementen kan betonas olika i relation till behov och förutsättningar i respektive land. Sammantaget bedöms de kunna bidra till att stötta andra länder i att öka takten i omställningen.

Vi föreslår att EEAS och kommissionen årligen presenterar en rapport till rådet där institutionerna redogör för resultatet av EU:s gemensamma insatser. Rapporten ger möjlighet till uppföljning och kan bidra till utformning och inriktning av kommande års insatser.

Anf. 44 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag tackar så mycket för genomgången.

På utrikesutskottet i går hade vi inte hela det här dokumentet utan endast några stolpar under förhandlingens gång. Jag fick alltså läsa det här nu. I grund och botten är det bra. Vi har inga synpunkter på det.

Men jag vill göra ett medskick om att även koppla klimatdiplomatin till den övergripande frågan om demokrati. Klimatomställningen förutsätter nämligen också individuella handlingar och ett aktivt agerande från individers sida. Det hänger ihop med yttrandefrihet och att det finns fria medier som på olika sätt kan granska makten och föra en fri debatt. Konsumentmakt följer av att man har kunskap, fakta och så vidare.

Det är alltså svårt att genomföra en klimatomställning i ett samhälle som inte präglas av fria medier, yttrandefrihet och demokrati. Det hänger starkt ihop. Jag saknar det lite i de här ståndpunkterna.

Det skulle också kunna ge ett mervärde. Europeiska unionen skulle kunna bidra till att länder som inte är lika fria som de europeiska länderna förstår vikten av att ha fri debatt, att tillåta miljöorganisationer med mera och att tillgängliggöra statistik och data med mera för att kunna se utvecklingen vad gäller klimatomställningen.

Det är bara ett medskick.

Anf. 45 HANS ROTHENBERG (M):

Fru ordförande! Jag har också ett medskick, och det handlar om att ha rätt redskap för att kunna förverkliga klimatdiplomatin. Det finns ju länder i världen som är starkt beroende av olja och där oljan utgör den största delen av landets export. Dessa länder skulle få stora påfrestningar på sin ekonomi om oljeexporten försvinner. Därför är handelspolitiken ett mycket viktigt redskap som komplement. Jag har en känsla av att utrikesministern kanske känner en viss sympati för den ingången. Regeringens ståndpunkt bör vara att handelspolitiken bör användas aktivt för att driva på för genomförande av Parisavtalet och andra viktiga miljömål.

Anf. 46 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru ordförande! Jag noterar att det står så här under punkt 2: This discontent is reflected in a youth-led movement calling for action to catch

up with science.

Det här kan man nästan tolka som en uppmaning till ungdomar att engagera sig på skoltid, som vissa gör. Jag vill bara föra till protokollet att Sverigedemokraterna tycker att barn ska gå i skolan även på fredagar.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det var en väldigt långtgående tolkning i mina ögon.

Anf. 48 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fredrik Malm och Hans Rothenberg har excellenta förslag. Jag delar helt bilden att man ska koppla demokrati till de här frågorna och utnyttja kraften i civilsamhället. Det här engagemanget visade sig på COP 25. Dessutom har vi på UD startat Drive for Democracy. Kan vi koppla det till klimatfrågorna är det bara bra. Fullt stöd för det!

Ja, Hans Rothenberg, jag har en klockarkärlek till handelspolitik. Det erkänner jag. Handelspolitiken är också ett av flera verktyg som EU kan använda för att stärka genomförandet av Parisavtalet.

I slutsatserna från rådet slås det fast att frihandelsavtal utgör en plattform för dialog om klimatfrågor. Det pågår också en diskussion inom EU om hur handelspolitiken bäst kan stötta genomförandet av klimatpolitiken. Detta tycker jag också är ett svenskt egenintresse, för vi är bland de bästa i världen på klimatsmarta lösningar. Det är vinn-vinn för klimatet och för svenska företag.

Till Ludvig Aspling vill jag säga att även jag tycker att barn ska gå i skolan. Men jag tycker att vi kan vara väldigt stolta över det som Greta Thunberg har satt igång. Det finns ett engagemang från ungdomar i hela världen, och det tycker jag att man ska vara positiv till.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Fredsprocessen i Mellanöstern och regionen i stort. Det är fråga om en informell lunch.

Anf. 50 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Rådet ska ha en informell diskussion om Mellanöstern med fokus på konflikten mellan Israel och Palestina. Med anledning av den senaste tidens utveckling i Mellanöstern är det inte uteslutet att diskussionen kan breddas. Jag kommer att delta i den informella diskussionen och framföra kända svenska politiskt förankrade linjer i dessa frågor.

Anf. 51 ROBERT HALEF (KD):

Kommer det att komma någon diskussion om Irans påverkan på utvecklingen i regionen? Den är även kopplad till palestiniernas och israelernas konflikt med tanke på deras stöd till Hamas och Hizbullah.

Anf. 52 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det är inte sagt något om det. Men jag utesluter inte det, när allt detta har hänt. Vi har haft ett särskilt krismöte om Iran. Det handlade om Libyen också under den punkten, men vi hade en lång diskussion om det som nu

händer i Iran. Jag tror inte att det är uteslutet att det kan komma upp. Det är sagt att diskussionen ska handla om fredsprocessen, varför det inte händer någonting i Israel och Palestina och så vidare. Men jag skulle bedöma att det inte är uteslutet att någon tar upp detta, trots att vi har haft ett särskilt krismöte om frågan.

Anf. 53 ROBERT HALEF (KD):

Själva ståndpunkten är vi överens om. Det som jag tycker att man behöver ta med sig är att en fredsprocess i den här konflikten inte är möjlig om man inte trycker på och får Iran att sluta att med olika medel stötta terrororganisationer – Hamas och den väpnade delen av Hizbullah i Libanon – vilket också påverkar utvecklingen i den här fredsprocessen. Det är känt att Iran har stora maktambitioner i regionen. Det är viktigt att vi ser till att de håller sig till det kärntekniska avtalet och att de slutar fångsla fredliga demonstranter och använda våld mot dem.

Inte nog med det – Sverige har de senaste veckorna blivit militärt attackerat av Iran två gånger. Det här är väldigt oroande. I det civila plan man sköt ned fanns 17 svensktillhörande personer med. Dessutom har man skjutit på militärbasen i Irak. Vi har ett sjuttioalv militärer i Irak som hjälper till med stabiliseringen och stöttar den irakiska militären.

Det här är en maktfaktor som man behöver ha i åtanke i alla fredsdiskussioner i Mellanöstern. Därför tycker jag att det är viktigt att man påpekar Irans betydelse för att den här fredsprocessen ska gå vidare. Om vi menar allvar och på riktigt vill ha en fredsprocess mellan palestinier och israeler är det viktigt att Iran drar sig tillbaka och upphör att ge stöd till Hamas och Hizbullah.

Anf. 54 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag undrar vad regeringen ämnar säga om frågan om Turkiets inblandning i Libyen kommer upp. Man skickar nu trupp dit, som bekant.

Anf. 55 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Som Robert Halef säger är Iran inblandat i flera konflikter i regionen och har därmed ansvar för hela den regionala utvecklingen. Man behöver vara med för att bidra till politiska lösningar. Det gäller Syrien, Jemen och hela regionen. De spänningar som finns mellan Iran och Saudiarabien påverkar hela regionen negativt. Därför är det angeläget att få till stånd till exempel en dialog mellan Iran och Saudiarabien. Vi verkar för att främja en sådan dialog. Jag tog själv på krismötet den 10 januari upp svenska förslag som vi förankrade här i EU-nämnden: att vi ska ha en regional representant från EU för Gulfen inklusive Iran och att vi ska ha diplomatisk närvaro från EU i Teheran. Det säger Iran nej till, men att vi fortsätter att verka för detta fick stöd.

Iran som land har beskjutit militärbaser, dock inte den bas som de svenska soldaterna befinner sig på, Tajibasen. Den basen har blivit raketbeskjuten av olika grupper som på olika sätt stöder Iran, men inte av Iran som land. Det är illa nog att de blev beskjutna av grupper som stöds av Iran, men där finns ändå en skillnad.

Libyen hade vi en lång diskussion om på krismötet. Slutsatserna blev att vi skulle stödja det arbete som Tyskland gör i den så kallade

2019/20:20
17 januari

Berlinprocessen >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<Det måste till en politisk dialog. Vi stöder inte att man försöker lösa konflikten militärt. Jag tror dock inte att detta kommer upp, eftersom det var så pass långt. Jag kan dock inte vara säker, för det är tillåtet att ta upp vad som helst på de här luncherna. Men det är samma ståndpunkter som vi hade inför mötet den 10 januari.

Anf. 56 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Finns det något att säga under dagordningspunkt 7, Övriga frågor?

Anf. 57 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Vi har inte fått någon information om att något medlemsland eller kommissionen kommer att ta upp någon övrig fråga.

Anf. 58 ORDFÖRANDE:

Därmed tackar vi för i dag. Trevlig helg, när den kommer, om det blir någon!

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 3 ROBERT HALEF (KD).....	2
Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 9 JAN ERICSON (M)	3
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 15 HELENA BOUVENG (M)	5
Anf. 16 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 18 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	5
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 22 JESSIKA ROSWALL (M).....	7
Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8

§ 2 Utrikes frågor

.....	9
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 33 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 34 ROBERT HALEF (KD).....	10
Anf. 35 LUDVIG ASPLING (SD).....	11
Anf. 36 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	11

Anf. 37	Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 38	LUDVIG ASPLING (SD)	11
Anf. 39	Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 40	ILONA SZATMARI WALDAU (V)	11
Anf. 41	Utrikesminister ANN LINDE (S)	12
Anf. 42	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 43	Utrikesminister ANN LINDE (S)	12
Anf. 44	FREDRIK MALM (L)	13
Anf. 45	HANS ROTHENBERG (M)	13
Anf. 46	LUDVIG ASPLING (SD)	14
Anf. 47	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 48	Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 50	Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 51	ROBERT HALEF (KD)	14
Anf. 52	Utrikesminister ANN LINDE (S)	15
Anf. 53	ROBERT HALEF (KD)	15
Anf. 54	FREDRIK MALM (L)	15
Anf. 55	Utrikesminister ANN LINDE (S)	15
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 57	Utrikesminister ANN LINDE (S)	16
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	16